

Handläggare
Anna Odelby
Telefon: 08 508 15 022

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2025-04-24

Remiss av Reviderade riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen i Stockholms kommun dnr KS 2024/1148

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har av kommunstyrelsen i Stockholms kommun mottagit remiss som rör revidering av riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostads Först-lägenheter.

Stockholm stads nuvarande riktlinjer för handläggning av försöks- och träningslägenheter antogs av kommunfullmäktige 2011-05-23 och uppdaterades 2014-01-14. Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till insatserna försöks- och träningslägenheter. Riktlinjerna ska ge handläggare och chefer stöd och vägledning i arbetet. Socialförvaltningen har uppmärksammat behov av att revidera och uppdatera nuvarande riktlinjer.

De reviderade riktlinjerna innehåller anvisningar för utredning, bedömning och beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) till insatserna försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter. Riktlinjerna innehåller också anvisningar för hur socialtjänsten ska agera som hyresvärd i arbetet med dessa bostadssociala hyreskontrakt. Stycken har disponerats om och textinnehåll har uppdaterats utifrån gällande lagstiftning.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till Skarpnäcks stadsdelsnämnd den 13 februari skickat en remiss som rör revidering av riktlinjer för

handläggning av försöks-, tränings- och Bostads Först-lägenheter. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 29 april 2025.

Övriga remissinsatser är stadsledningskontoret, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Familjebostäder AB, SHIS Bostäder, Stockholms hem AB, Svenska Bostäder AB och samtliga stadsdelsförvaltningar i staden.

Ärendet

Stockholm stads nuvarande riktlinjer för handläggning av försöks- och träningslägenheter antogs av kommunfullmäktige 2011-05-23 och uppdaterades 2014-01-14. Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till insatserna försöks- och träningslägenheter. Riktlinjerna ska ge handläggare och chefer stöd och vägledning i arbetet. Socialförvaltningen har uppmärksammat behov av att revidera och uppdatera nuvarande riktlinjer.

De reviderade riktlinjerna innehåller anvisningar för utredning, bedömning och beslut om bistånd enligt SoL till insatserna försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter. Riktlinjerna innehåller också anvisningar för hur socialtjänsten ska agera som hyresvärd i arbetet med dessa bostadssociala hyreskontrakt.

Riktlinjerna förtydligar att bistånd till bostadssocialt kontrakt både innebär ett biståndsbeslut och ett hyresförhållande. I syfte att tydliggöra att det rör sig om två olika processer har de reviderade riktlinjerna disponerats på ett sådant sätt att den första delen rör biståndsbeslut medan den andra delen rör hyresförhållande. Under arbetet med revideringen av riktlinjerna har ändringar i jordabalk (1970:994) införts 1 juli 2024, vilket påverkat skrivningar gällande socialtjänstens möjligheter att agera som hyresvärd om hyresgäst gör sig skyldig till bristande skötsamhet eller störningar i boendet. Utöver denna ändring har riktlinjerna även omdisponerats vad gäller beskrivning av de respektive insatserna. Begrepp och beskrivningar har moderniserats för att bättre överensstämmer med socialtjänstens tillämpning och de arbetssätt som gäller idag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ och familjestöd, i samråd med förvaltningens bosamordnare. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2025-04-16.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De reviderade riktlinjerna innehåller anvisningar för utredning, bedömning och beslut om bistånd enligt SoL till insatserna försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter. Riktlinjerna innehåller också anvisningar för hur socialtjänsten ska agera som hyresvärd i arbetet

med dessa bostadssociala hyreskontrakt. Förvaltningen är av uppfattningen att det är aktuellt att revidera och uppdatera de nuvarande riktlinjerna utifrån gällande lagstiftning och för att bättre stämma överens med socialtjänstens tillämpning och arbetssätt. Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslag på reviderade riktlinjer som presenteras.

Beslutat bistånd till bostadssocialt kontrakt i form av försöks-, tränings- eller Bostad Först-lägenhet verkställs genom att biståndstagaren och stadens nämnd ingår ett hyresavtal avseende den aktuella lägenheten. Genom avtalet uppkommer ett hyresförhållande mellan den uthyrande nämnden och biståndstagaren (tillika hyresgästen). För detta hyresförhållande gäller reglerna i hyreslagen samt vad som överenskommits i hyresavtalet och eventuella bilagor. Hyresförhållandet och biståndsbeslutet är nära sammankopplade vid denna typ av insats men det finns inte någon omedelbar juridisk koppling mellan de två delarna – det vill säga en justering av hyresförhållandet påverkar inte automatiskt biståndsbeslutet och vice versa. Det måste därför alltid vara tydligt för både handläggare och biståndsmottagare/hyresgäst om en åtgärd sker i förhållande till hyresförhållandet, inom biståndshandläggningen eller inom båda dessa områden. Detta påverkar vilka regelverk som blir tillämpliga och vilka förutsättningar som finns för att agera.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna förtydligar att bistånd till bostadssocialt kontrakt både innebär ett biståndsbeslut och ett hyresförhållande och att det tydliggörs på så sätt att första delen rör biståndsbeslut medan den andra delen rör hyresförhållande. Förvaltningen är av uppfattningen att förslaget upplevs ha en bättre struktur, vara lättare att hitta i och överlag vara mer användarvänlig. Det ser förvaltningen som en stor fördel för de berörda tjänstepersoner som mest frekvent använder sig av riktlinjerna.

Förvaltningen ställer sig även positiv till förslaget att socialförvaltningen och/eller äldreförvaltningen initierar en dialog med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna kring förutsättningar för framtagande av en stadsövergripande rutin för praktisk hantering av försöks- och träningslägenheter. Förvaltningen är av uppfattningen att en stadsövergripande rutin skulle främja förutsebarhet och likabehandling.

Förvaltningen ställer sig sammanfattningsvis positiv till att godkänna styrdokumentet riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostads Först-lägenheter.

Barnkonsekvensanalys

Biståndsbedömningen avseende bostadsanskaffning utgår ifrån den vuxna biståndssökande personens behov, även i de fall där den personen har minderåriga barn. Då eventuella barn inte är biståndssökande ska de inte omfattas av bedömningen av personens

rätt till bistånd. I de reviderade riktlinjerna framgår det dock att om en person som beviljas bistånd i form av tillfällig eller permanent bostadsanskaffning har barn har socialtjänsten alltid en skyldighet att särskilt beakta barnets bästa.

Förvaltningens bedömning är att riktlinjerna utgår från ett barnrättsperspektiv och att riktlinjerna inte hindrar handläggning och individuell prövning av barnets bästa i varje enskilt ärende. Den sammantagna bedömningen är därmed att ett beslut om att anta föreslagna riktlinjer är förenligt med barns bästa.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens kartläggning vad gäller bistånd i form av permanent respektive tillfällig bostadsanskaffning visade att 45 procent av personer i insatsen träningslägenhet i december 2024 var kvinnor, medan andelen män var 55 procent. Samma period var 25 procent kvinnor beviljade insatsen försökslägenhet, medan 75 procent var män.

För att främja en mer jämställd fördelning av bostadsinsatser är det viktigt att fortsätta följa upp könsfördelningen och att identifiera om det finns behov av att anpassa insatserna för att möta specifika behov, för både kvinnor och män.

Förvaltningen föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Jonas Lauri
Stadsdelsdirektör

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

3. Tjänsteutlåtande - Reviderade riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter
4. Bilaga - Riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter
5. Följebrev Reviderade riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter, KS 2024/1

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jonas Lauri, Stadsdelsdirektör	2025-04-01
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2025-04-01